

„Vampyr“, Dreyers Fantasifilm, — et artistisk Eksperiment!

Pol. 28/3-33

Et sælsomt Mellemspil i Metro-
polteatret med mange kunstne-
riske Kvalifikationer.

Høstmanden, der i Dødens Lignelse færdes over Glemselens Vande.

Carl Th. Dreyer viser denne Gang paa ny, at han er en stor Kunstner. Hans sidste Film „Vampyr“ er udpræget et artistisk Eksperiment, et yderst sælsomt Mellemspil, hvorom der kunde skrives Doktorafhandlinger. Han gaar i denne Film helt nye Veje, der sikkert med Held vil kunne anvendes i kommende Film af en nogen anden Art. Det er selve Temaet, Vampyr-Mystiken, der er Filmens Achilleshæl, set fra det store Publikums Standpunkt. Trods Forekomsten af makabre Ingredienser som en Giftflaske, en Dødningshaand, et Barne-skelet etc. virker den ikke gruopvækkende nok paa dem, der forventer at komme til at gyse over en „Rædselsfilm“, dertil er den for kunstnerisk. Og i en Støvsuger-Tidsalder, hvor man ogsaa paa det aandelige Omraade efterhaanden har faaet gjort dygtig rent i Krogene, virker Vampyr-mystiken mere kuries end direkte suggererende. Konklusionen, der kom til Orde blandt Publikum, var denne: Bare Dreyer dog havde valgt et andet Emne! Men heri ligger ogsaa en stor Anerkendelse af Dreyers betydelige Evner, og Filmen er — især for Finsmagere — en kunstnerisk Indsats af høj Rang.

Karakteristisk er Optakten, der anslaaer hele Filmens Tone. En Høstmand med Leen over Skulderen gaar ned til Færgelejet og ringer paa Galgeklokken efter Færgebaaden. I Silhuet virker han som selve Døden, der nu skal færge os over Glemselens Vande. Saaledes forbedres man paa, at hvad der nu følger efter, ligger hinsides det jordbundne. Den unge Allan Gray er Tilskuerens Repræsentant i Filmen. Sammen med ham oplever vi en Række besynderlige Hændelser. Hans Opvaagnen paa en Kro, hvor Slotsherren lægger en Pakke „at aabne efter hans Død.“ Den indeholder en Slags historisk Haandbog i Omgang med Vampyrer, dens Sider er anvendt som Tekster, der fortæller om Vampyrernes Uvæsen og giver Anvisning paa, hvorledes man gør en Ende paa det.

Drømmer Gray? For ham er det i hvert Fald Virkelighed. Mystiske Lyde, sære Visioner, en lystig Dødedans af Skygger, Skyggen af en Mand, der ka-

ster en Grav, mens Jorden farer op paa Spaden, en Soldat med Træben, hvis Skygge gaar rundt paa egen Haand. Det mærkelige Persongalleri paa Slottet, der hjemses af en gammel kvindelig Vampyr. Slotsherren bliver skudt, hans ene Datter bidt i Struben af Vampyreren, den anden bagbundet. Gray griber ind over for de onde Magter, personificeret af den enbenede Soldat og den dæmoniske Landsbylæge, der er maskeret som Professor Piccard. Han ofrer en Aareladning Blod for at frelse den vampyrbidte Datter, læsner den andens Baand, og ved Dagry, da Vampyrernes Magt er brudt for en Dag (Filmen varer fra Aften til Morgen) aabner han sammen med Tjeneren Vampyrernes Kiste og rammer en Jernpæl gennem hendes Hjerte. Vampyrernes Rædselsregimente er til Ende, den indespærrede Landsbylæge kvæles i Tons af nedstyrtende Mel, den vampyrbidte Datter vaagner op til nyt Liv, den anden sejler bort med Gray i Morgenens dæmrende Taager.

Alt dette lader sig naturligvis ikke beskrive, man maa se, hvorledes Dreyer hersker suverænt i denne Fantasiverden, der er fremtryllet i Billeder af stor og aparte Skønhed. Dreyers Nat er sløret, men hvid. Natten er ganske vist sort i Forhold til Dagen, men i selve Natten er Forholdet mellem Lys og Skygge omtrent som om Dagen. Man kan selv kon-

trolere det, naar man kommer ind i Biografens Mørke. Straks ser man ingen Ting, men kort efter skelner man adskillige Enkeltheder. Den drømmeagtige Mystik forhøjes yderligere af Personernes bestandigt glidende Bevægelser, den knappe Anvendelse af Ord, Nærbilledernes Sjælemaleri (Sybille Schmitz), den fortræffelig undermalende Musik, den eminente Anvendelse af Lyde og Stemmer, der hele Tiden kommer Begivenhederne i Førebøbet. En Rigdom af mesterlige Detaljer. Det er modigt af Teatret, at det har turdet binde an med denne mærkelige Film, hvis Opførelse i Dreyer Fædreland for længst burde have været en Selvfølge. Men hvorledes vil Publikum reagere? Kan Filmen ramme en Pæl igennem et moderne, privat Kompleks? Efter Premieren kvaltes dæmpet Hyssen af behjertet, men svagt Haandklap.

Gtz.